

Článeková bibliografie časopisu **Listy** (1946–1948)
Sestavil a úvod napsal Jakub Hladík

Stav: Říjen 2011

Listy pro umění a filosofii vycházely jako čtvrtletník (1. ročník 1946–1947) ve formátu 24,5 × 17 cm o 160 stranách v nakladatelství Melantrich, od 2. ročníku jako měsíčník ve formátu 21 × 14,8 cm o 68 stranách (2 čísla – leden, únor 1948) v nakladatelství Melantrich. Jediné číslo 3. ročníku (říjen 1948) vyšlo nákladem Václava Petra a čítalo 48 stran (formát A5). Časopis řídil Jindřich Chalupecký, od 2. ročníku ve spolupráci s Janem Grossmanem a s blíže nespecifikovanou redakční radou. Ve 2. a 3. ročníku se Listy staly orgánem literárního odboru Umělecké besedy.

Listy vynikaly z kontextu poválečných kulturně-uměleckých revuí relativně pevnou strukturou časopisu a tematickou vyhraněností jednotlivých čísel prvního ročníku. Páteř časopisu vytvořily programové kritické stati Jindřicha Chalupeckého a Jana Grossmana. Beletristickými texty zde byli zastoupeni členové Skupiny 42 (jejímž programovým mluvčím byl právě Chalupecký), Jiří Kolář, Ivan Blatný, Jan Hanč, Jiřina Hauková, ale i literáti jako Vladimír Holan, Egon Hostovský, Jiří Mucha, Milada Součková, Jiří Weil či posmrtně Jan Opolský nebo Richard Weiner. Kromě české produkce v Listech vycházely i překlady významných zahraničních autorů (Eliota, Joyce, Saroyana, Millera, Bretona a mnohých dalších). Prolínáním textů domácích s překládanými poukazovala redakce Listů na možné spojitosti mezi kulturou českou a světovou (nejvíce pak ve druhém čísle, které nalezlo souvislosti mezi Skupinou 42, anglicky píšícími autory a francouzským surrealismem).

Kromě beletrie publikovaly Listy texty politického a kulturního rázu (psali je redaktoři Chalupecký s Grossmanem, a dále například Jan Vladislav či Karel Bodlák). Rozebírána zde byla nejčastěji poezie, dále však i próza, výtvarné umění (zastoupené i reprodukcemi obrazů, kreseb nebo fotografií), hudba, film, divadlo či architektura. Zároveň na stránkách Listů probíhala řada polemik, jejichž četnost se stupňovala ve druhém a třetím ročníku. Svým názvem i charakterem článků se Listům podařilo propojit umění (ať už se jednalo o texty či jejich kritiky) s filosofií (nejmarkantněji ve třetím čísle věnovaném existencialismu).

Bibliografii sestavil Jakub Hladík jako součást své bakalářské práce (vedoucí M. Špirit), kterou obhájil v Ústavu české literatury a literární vědy FF UK na podzim 2011. Soupis je pořádan dle chronologie čísel a jejich obsahu a je opatřen jmenným a předmětovým rejstříkem.

Ročník 1, číslo 1 (15. dubna 1946)

1

Jindřich Chalupecký: **Konec moderní doby** / s. 7–23

[Studie o duchovní situaci v době krize modernismu, o roli a funkci umění na prahu velkého rozhodnutí, jakou cestou se mají ubírat lidské dějiny; autor zároveň reflektuje otázku poválečného Československa, zda se přiklonit k Západu, či Východu; datováno 26. 1. 1946. Knižně vyšla poprvé ve výboru *Obhajoba umění* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

2

Petr Den: **Mene, tekel, ufarsin** / s. 24–32

[Esej o tom, co je politika, jak vládnout a na čem je založen stát; autor zdůrazňuje potřebu propojení politiky s matematikou a především syntézy politiky s uměním (filosofií).]

3

Roman Jakobson: **Moudrost starých Čechů** / s. 33–50

[Studie o směřování české kultury, která podle J. specificky slučuje různorodé, protichůdné podněty, a proto autor vyznává v poválečném československém rozhodování heslo ani Západ, ani Východ; oporu nachází u našich předků z Velkomoravské říše, jejíž historii zevrubně popisuje; jedná se o úvod a první část J. knihy *Moudrost starých Čechů*, která vyšla v USA roku 1943 nákladem Československého kulturního kroužku.]

4

Milada Součková: **Mluvicí pásmo** / s. 51–72

[Experimentální báseň zachycující úzkost v době začínající druhé světové války, útočiště nachází ve slovech; poprvé vyšla roku 1939 jako soukromý tisk ve sto exemplářích, reprint tohoto vydání otisklo nakladatelství Prostor v roce 2007.]

5

František Janoušek: **Hadí krajina** / s. 73

[Reprodukce obrazu z roku 1938.]

6

František Janoušek: **Svatba deštníkáře** / s. 74

[Reprodukce obrazu z roku 1937.]

7

František Janoušek: **Žena** / s. 75

[Reprodukce obrazu z let 1940–1942.]

8

František Janoušek: **Do noci dějin** / s. 76

[Reprodukce obrazu z let 1939–1942.]

9

František Janoušek: **Těm, kteří přespávají pod mosty** / s. 77

[Reprodukce obrazu z let 1940–1942.]

10

František Janoušek: **Obraz** / s. 78

[Reprodukce obrazu z let 1940–1942.]

11

František Janoušek: **Bůh pouště** / s. 79

[Reprodukce obrazu z let 1940–1942.]

12

František Janoušek: **Obraz** / s. 80
[Reprodukce obrazu z roku 1942.]

13
František Hudeček: **Studnice mladosti** / s. 81
[Reprodukce obrazu z roku 1938.]

14
František Hudeček: **Malíř na periferii** / s. 82
[Reprodukce obrazu z roku 1940.]

15
František Hudeček: **Noční chodec** / s. 83
[Reprodukce obrazu z roku 1941.]

16
František Hudeček: **Měsíc nad městem** / s. 84
[Reprodukce obrazu z roku 1943.]

17
František Hudeček: **Tichý večer** / s. 85
[Reprodukce obrazu z roku 1944.]

18
František Hudeček: **Noční chodec** / s. 86
[Reprodukce obrazu z roku 1944.]

19
František Hudeček: **Noční chodec** / s. 87
[Reprodukce obrazu z roku 1943.]

20
František Hudeček: **Malíř** / s. 88
[Reprodukce obrazu z roku 1944.]

21
Egon Hostovský: **Přízraky** / s. 89–95
[Úryvek z knihy *Listy z vyhnanství* (Chicago, České národní sdružení v Americe 1941).]

22
Vladimír Holan: **Hadry, kosti, kůže z let 1938–1945** / s. 96–106
[Dochovaný fragment z rukopisu *Hadry, kosti, kůže z let 1938–1945*; text je koncipován jako rozhovor dvou lidí, skrze nějž autor vyobrazuje válečná utrpení, současně však vyjadřuje svůj postoj k buržoazii, měšťákům či k Rusku. Knižně vyšel až v Sebraných spisech Vladimíra Holana (9. svazek s názvem *Babyloniaca*, Praha, Odeon 1968).]

23
Emil Filla: **O kontemplaci** / s. 107–111

[Úvaha. Autor se zabývá, čím kontempace je a jak k ní dojít, je tím jediným, co člověku nelze vzít, skrze ni může být člověk sjednocen a svoboděn; text vznikl v letech 1942–1943 v Buchenwaldu. Vyšla jako součást knihy *O svobodě* (Praha, Jan Pohořelý 1947).]

24

Jiří Mucha: **Čína** / s. 112–116

[Kapitola z rukopisu Muchova válečného reportážního deníku, který vyšel v roce 1947 pod názvem *Oheň proti ohni* (Praha, Sfinx).]

25

Corrado Govoni: **Dialog anděla a mladého mrtvého** / s. 117–121

[Báseň koncipovaná jako dialog mrtvého mladíka s andělem, který jej odvádí do lepšího nebytí; datováno 20. listopadu 1944 a poprvé uveřejněno v římské revui *Mercurio* v prosinci 1944; přeložil Otto František Babler.]

26

S. Russell Mc Carthy: **Myšlenky na mír** / s. 122–123

[Báseň o nehostinnosti dnešního světa, v němž je mír jen pro mrtvé, zároveň vize lepších zítřků, až bohové zestárnou a budou laskavější; text vyšel v *The Saturday Review* roku 1945 a přeložila jej Jiřina Hauková.]

27

Frances Frost: **Těm, kteří dělají mír** / s. 124

[Báseň tematizující tezi, že mír je záležitostí poctivosti národů a nemá co do činění s láskou; originál vyšel v roce 1945 v *The Saturday Review* a přeložila jej Jiřina Hauková.]

28

Jan Grossman: **Válečná generace** / s. 125–131

[Stať zamýšlející se nad kulturní generací, která je specifická tím, že pro ni válka znamená počátek, žije v nejistotě, nemá kritická měřítka, ergo nejsou známy ani její možnosti, její členové nemají společný ideový základ, ale je u nich přítomné politické uvědomování, čerpají z Východu i ze Západu.]

KRONIKA

29

Jindřich Chalupecký: **Kultura za okupace** / s. 132–134

[Polemika s názory K. Teigeho (v katalogu k výstavě malířky Toyen konané 27. 11. – 30. 12. 1945) a E. F. Buriana (ve 12. čísle *Kulturní politiky*) na veřejné vystupování za války. Podle Ch. není každý kolaborantem, je třeba rozlišovat a ocenit ty, kteří dokázali uhájit v uměleckém díle poslední možnost svobodného výrazu. Těžké je soudit mladou generaci, jež v této době publikovala své prvotiny.]

30

Karel Bodlák: **Dnešní situace české poezie** / s. 134–152

[Rozbor současného stavu českého básnictví, zamyšlení se nad rolí umění, jeho funkcemi a jeho budoucností. Následuje analýza konkrétních básnických sbírek Fráni Šrámka *Rány, růže*, Petra Kříčky *Světlý oblak*, Josefa Hory *Zápisky z nemoci*, Františka Halase *Torso naděje a Barikáda*, Jaroslava Seiferta *Přilba hlíny*, Františka

Hrubína *Chléb s ocelí* a *Jobova noc*, Vítězslava Nezvala *Historický obraz*, Vladimíra Holana *Cesta mraku, Dík Sovětskému svazu* a *Panychida*. Pokračování textu č. 68.]

31

Václav Holzknecht: **Válečná kapitola české hudby** / s. 153–155

[Článek o reakcích české hudby na válečné události. Podle H. hudba na rozdíl od literatury reaguje okamžitě a s konečnou platností a zůstala čistá, to jest nesouhlasila s okupanty.]

32

Jiří Weiss: **Válečná kapitola světové kinematografie** / s. 155–159

[Článek o proměnách kinematografie britské, která se za války posunula od mezinárodní anarchie k realismu a dokumentárnosti, a sovětské, právě naopak se posunuvší od realismu k patosu. W. dále komentuje válkou příliš nedotčenou americkou kinematografií, která až na pár výjimek produkuje líbivě a technicky dobře provedené, ale myšlenkově chudé filmy.]

Ročník 1, číslo 2 (15. června 1946)

33

Paul Eluard: **Dnes, poezie...** / s. 163–164

[Poznámky o básníkovi a poezii. Tento příspěvek vznikl z E. přednášky v Praze (1946); přeložil jej Adolf Kroupa.]

34

Louis Aragon: **Předmluva k moderní mytologii – Pařížský venkovan** / s. 165–176 a 193–197

[Úvod, část první prózy a úryvky druhé prózy z knihy *Le Paysan de Paris* (1926); přeložila Věra Smetanová. Knižně vyšla jako celek česky až roku 1964 (Praha, SNKLU).]

35

Jindřich Štyrský: **Z cyklu Pařížské odpoledne** / s. 177

[Reprodukce fotografie.]

36

Jindřich Štyrský: **Z cyklu Stěhovací kabinet** / s. 178

[Reprodukce fotografie.]

37

Jindřich Štyrský: **Fotografie 1934** / s. 179

[Reprodukce fotografie.]

38

Jindřich Štyrský: **Fotografie 1935** / s. 180

[Reprodukce fotografie.]

39

Jindřich Štyrský: **Fotografie 1934** / s. 181

[Reprodukce fotografie.]

40

Jindřich Štyrský: **Fotografie 1934** / s. 182

[Reprodukce fotografie.]

41

Jiří Sever: **Z cyklu Southern District, 1943** / s. 183

[Reprodukce fotografie.]

42

Jiří Sever: **Z cyklu Southern District, 1943** / s. 184

[Reprodukce fotografie.]

43

Jiří Sever: **Z cyklu Pátrání zůstalo bezvýsledné, 1941–42** / s. 185

[Reprodukce fotografie.]

- 44
Jiří Sever: **Z cyklu Maskovaná Lucie a jiná setkání, 1940–41** / s. 186
[Reprodukce fotografie.]
- 45
Jiří Sever: **Z cyklu Maskovaná Lucie a jiná setkání, 1940–41** / s. 187
[Reprodukce fotografie.]
- 46
Jiří Sever: **Z cyklu Maskovaná Lucie a jiná setkání, 1940–41** / s. 188
[Reprodukce fotografie.]
- 47
Jiří Sever: **Z cyklu Maskovaná Lucie a jiná setkání, 1940–41** / s. 189
[Reprodukce fotografie.]
- 48
Jiří Sever: **Z cyklu Pátrání zůstalo bezvýsledné, 1941–42** / s. 190
[Reprodukce fotografie.]
- 49
Jiří Sever: **Z cyklu Maskovaná Lucie a jiná setkání, 1940–41** / s. 191
[Reprodukce fotografie.]
- 50
Jiří Sever: **Z cyklu Hádáno z karet, 1941–42** / s. 192
[Reprodukce fotografie.]
- 51
Jiří Kolář: **Dny** / s. 198–204
[Osm básní nadepsaných vždy datem. Roku 1948 vyšly spolu s dalšími ve sbírce *Dny v roce* (Praha, F. Borový).]
- 52
André Breton: **Noc slunečnice** / s. 205–217
[Text sebeanalyticky popisující vlastní niterné stavy, rozebírá vlastní básně; poprvé vyšel v revui *Minotaure* roku 1935. Přeložila Marie Bieblová.]
- 53
Ivan Blatný: **Terrestris** / s. 218–223
[Báseň o čarodějnici Terrestris, která v sobě slučuje krásu i ošklivost; roku 1947 vyšla ve sbírce *Hledání přítomného času* (Praha, Mladá fronta).]
- 54
Léon-Paul Fargue: **Droga** / s. 224–228
[Ukázka z knihy *Espaces* (1929). Popis vlastních duševních stavů a nutkání k činům. Přeložil Adolf Kroupa. Roku 1981 ji Kroupa zařadil do výboru z autorovy poezie, ten však vyšel až roku 2002 pod názvem *Prostory* (Praha, Paseka).]
- 55
Robert Desnos: **V půli cesty** / s. 229–230

[Báseň o chvíli, kdy člověk dosáhne přesného středu života, a různorodých výjevech, které lze v tomto zlomku vteřiny zahlédnout; pochází z roku 1934. Přeložil Adolf Kroupa. Roku 1984 vyšla ve výboru z autorovy poezie *Prostory spánku* (Praha, Odeon).]

56

T. S. Eliot: **Podobizna dámy** / s. 231–234

[Úryvek z první E. básnické knihy *Prufrock and Other Observations* (1917); pojednává o přátelském vztahu s dívkou. Přeložila Jiřina Hauková.]

57

Conrad Aiken: **Náhodná setkání – Podobizna dívky** / s. 235–236

[Dvě básně tematizující motivy lásky a přírody. Přeložila Jiřina Hauková.]

58

William Saroyan: **Odvážný mladý muž na létající hrazdě** / s. 237–244

[Tři texty: Předmluvy k prvnímu a druhému vydání stejnojmenného povídkového souboru, v nichž popisuje autor genezi svého díla a dává rady začínajícím spisovatelům, a povídka Aspirin je členem N. R. A., která tematizuje motiv opuštěnosti ve velkoměstě a motiv smrti. Přeložila Milada Součková. Knižně vyšla jako celek česky roku 1958 (Praha, Československý spisovatel).]

59

Jan Hanč: **9 dopoledne – Svítání v Holešovicích – Okolo Apolináře – Dva – 43 – Události – Hledači něhy – Epištola nikomu** / s. 245–251

[Básně o smutku, osamělosti a všednosti. V roce 1948 vyšly ve sbírce *Události* (Praha, nákladem Literárního odboru Umělecké besedy).]

60

Henry Miller: **Černé jaro** / s. 252–257

[Úvod druhé M. knihy *The Black Spring* (1936). Vzpomínky pohřbeného desetiletého chlapce na to, co prožil. Přeložil Josef Pelouch. Knižně vyšla jako celek česky až roku 1995 (Olomouc, Votobia).]

61

Henry Miller: **Otevřený dopis surrealismům všude** / s. 258–272

[Esej, v níž autor vyjadřuje své názory na současný stav světa, vyhlašuje požadavky individuality a anarchismu, aktivity a bezprostřednosti, předpokládá nevyhnutelný konec Evropy, který urychluje surrealismus a po němž vyroste od kořenů nový život; publikovaná původně v revui *Volontés* a později v knize *Max and the white Phagocytes* (1938). Přeložil K. G. Knižně vyšla česky roku 2010 v překladu Ondřeje Skovajsy ve výboru *Eseje* (Praha, Dauphin).]

62

Jiřina Hauková: **Variace na život – Druhá variace na život – Třetí – Čtvrtá** / s. 273–279

[Čtyři básně tematizující motivy všednosti, melancholie, smutku a odcizení; v roce 1946 vyšly ve sbírce *Cizí pokoj* (Praha, Symposion).]

63

Anais Nin: **Djuna** / s. 280–282

[Úryvek povídky o lásce dívky a spisovatele, který chce zničit svět a vytvořit jej nový a krásný; z knihy *The Winter of Artifice* (1939). Přeložila Jiřina Hauková. Knižně vyšla jako celek česky (*Lstivá zima*) roku 1946 (Praha, Pamir).]

64

Adelaide Crapsay: **Pětiverší** / s. 283–285

[Devět pětiveršových básní psaných vesměs krátkým volným veršem; vyšly až posmrtně (1878–1914) roku 1922 (*Verse*). Přeložila Jiřina Hauková.]

65

O. W. Miłosz: **Zářijová symfonie – Nekonečná symfonie – H – Listopadová symfonie – Povož stanuvší uprostřed noci** / s. 286–297

[Pět básní, v nichž se opakují motivy mládí a stáří, osamělosti a lásky, strachu a smrti. Přeložil Jaroslav Janík. Tři z nich (Zářijová symfonie, H, Povož stanuvší uprostřed noci) vyšly v překladu Ivana Slavíka ve výboru *Divoký sad vzpomínek* (Praha, Mladá fronta 1975).]

KRONIKA

66

Jindřich Chaloupecký: **Básník, charakter, politika** / s. 298–302

[Článek odsuzující autory publikující v druhorepublikovém časopisu *Obnova* (Zahradníček, Čep, Durych, Kostohryz, Renč) za požadavek domácího fašismu, který sice později označili za omyl, ale podle Ch. se nikdy nezastyděl a radši by je již na české kulturní scéně neviděl. Na pozadí tohoto příkladu je zde rovněž rozvíjena myšlenka, že v zájmu ochrany společnosti můžeme soudit činy umělců.]

67

Jan Grossman: **Problematika přelomu** / s. 302–305

[Rozbor románu *Sedmkrát v hlavní úloze* od Egona Hostovského, který podle G. představuje úhrnný obraz rozkladného procesu moderní doby. Tímto proudem analytického umění vede cesta k nové stabilitě a tvořivosti.]

68

Karel Bodlák: **Situace české poezie** / s. 305–317

[Pokračování článku z předchozího čísla (č. 30) recenzujícího básnické sbírky Vladimíra Vokolka *Národ na dlažbě*, Kamila Bednáře *Praha pod křídly války*, Víta Obrtela *Železné opánky*, Ivana Blatného *Tento večer*, Jiřího Koláře *Sedm kantát a Limb*, Jana Tomeše *Klubko Ariadnino a Za...*, Michala Sedloně *Silice*, Vlastimila Školaudyho *Žáry*, Ladislava Fikara *Samotín*, Oldřicha Kryštofka *Hranice*, Františka Listopada *Sláva uřknutí*. B. dochází k závěru, že neexistuje jednotící rys mladé generace, ale probíhá spíše pomalý vývoj, v němž vyniká několik zjevů eminentní úrovně.]

69

Jindřich Chaloupecký: **Výstavy cizího umění** / s. 318–320

[Zpráva o probíhajících výstavách španělských a britských malířů; obsahuje zároveň ostrou kritiku Picassova pozdního díla a srovnání španělského neofauvismu se surrealismem a s českou produkcí.]

Ročník 1, číslo 3 (15. února 1947)

70

R.: **Předmluva** / s. 323–326

[Úvodní slovo k číslu věnovanému existencialismu, shrnuje myšlenky tohoto filosofického zaměření, jeho význam a východiska. Cílem je přinést původní texty, aby se s nimi čtenáři mohli seznámit a studovat jejich pomocí existencialismus.]

71

Ladislav Rieger: **O významu filosofie existenciální** / s. 327–336

[Studie popisující nejen vývoj existencialismu na ose Kierkegaard, Heidegger, Jaspers, ale i vývoj filosofického myšlení od dob středověku až po současnost. Existencialismu podle R. chybí potřebné třídí uvědomění a uhýbá před dnešním velkým úkolem člověka vybudovat nový lepší svět. Ve vytlačování kapitalistického řádu socialistickým vidí odklon od subjektivismu a egoismu ve prospěch antropocentrického komunismu (či jinak řečeno socialistického humanismu).]

72

Václav Navrátil: **Poznání a existence** / s. 337–359

[Studie pohlížející na existencialismus filosoficky, ne sociálně či kulturně; definuje existencialismus a existenci jako pojem, konfrontuje tuto filosofii s transcendentalismem a ontologií. Roku 2003 vyšla v knize *O smutku, lásce a jiných věcech* (Praha, Torst).]

73

Jan Patočka: **Pochybnosti o existencialismu** / s. 360–363

[Studie oceňující přínos existencialismu v tom, že vyjadřuje formu filosofického protestu proti pojetí člověka jako pouhé součásti přírody. Vytýká však této filosofii její zatíženost paradoxy, které si žádají objasnění. Patočka tu z pozice fenomenologa napadá zejména Sartrovo pojetí vědomí (proti subjektivnímu staví P. objektivní) a tvrzení, že existence předchází esenci. Roku 2008 vyšla v 6. svazku (*Fenomenologické spisy I*) Sebraných spisů Jana Patočky (Praha, Oikoymenh).]

74

Lev Šestov: **Potestas clavium** / s. 364–376

[Několik úvah o pravdě a její relativnosti, o poezii a filosofii, o spravedlnosti, o nepoznatelném poslání lidstva, o dogmaticích a skeptících, o materialismu či o stoické filosofii; pocházejí z knihy *Potestas clavium* (1923). Přeložil Sergej Machonin.]

75

Martin Heidegger: **Co je metafyzika** / s. 377–386

[Úvaha vyjevující metafyziku tím, že nejprve rozvíjí metafyzické tázání, poté si vypracuje otázku: co je nic, a následně si odpoví: nic je v úzkosti zároveň se jsoucnem v celku. Filosofie jen uvádí do chodu metafyziku a základní otázkou metafyziky je, proč je vůbec jsoucno a nikoli spíše nic. Tento text H. přednesl jako nástupní rektorskou řeč na univerzitě ve Freiburgu roku 1929. Přeložili Bedřich Baumann a Jindřich Chaloupecký. Knižně vyšla pod stejnojmenným názvem roku 1993 v překladu Ivana Chvatíka (Praha, ISE, sam. 1984 v Oxfordu).]

76

Karl Jaspers: **Skutečnost** / s. 387–401

[Filosofická úvaha o skutečnu, poznání, transcenci, filosofii a náboženství. Konečná otázka filosofování zůstává otázkou po skutečnosti, filosofie nám však nenabízí jedinou pravou skutečnost, je totiž jen cestou, která ukazuje, jak se skrze pravdu ke skutečnosti přiblížit. Filosofii J. srovnává s náboženstvím, v němž právě naopak skutečnost promluvila a my ji chápeme v mýtu a ve zjevení. Tento text je poslední ze tří přednášek, vydaných pod názvem *Existenzphilosophie* (1938). Přeložili Jiří Navrátil a Jindřich Chaloupecký.]

77

Franz Kafka: **Zpráva pro akademii** / s. 402–406

[Povídka koncipovaná jako vyprávění opice, která se v zajetí naučila lidským způsobům, aby našla ze své bezvýchodné situace východisko; pochází z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

78

Franz Kafka: **Nový advokát** / s. 406–407

[Povídka o novém advokátu, doktoru Bucephalovi, jehož klid a listování knihami pod lampou je konfrontováno se starými časy Alexandra Velikého a válkami; z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

79

Franz Kafka: **Na galerii** / s. 407

[Povídka o jízdě krasojedkyně pozorované divákem z galerie; z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

80

Franz Kafka: **Starý list** / s. 408–409

[Povídka koncipovaná jako vyprávění ševce, jehož město obsadili vše si beroucí nomádi, císař je zavřen ve svém paláci a nikdo neví, co bude dále; z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

81

Franz Kafka: **Šakali a Arabové** / s. 409–411

[Povídka o Seveřanovi v Arabském světě, po němž chtějí šakalové, aby zabil nůžkami všechny Arabů. Přišedší Arab však šakaly odežene, hodí jim zdechlinu a šlehne je bičem; z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

82

Franz Kafka: **Šaty** / s. 411

[Krátká povídka o dámských šatech; z knihy *Betrachtung* (1913). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

83

Franz Kafka: **Na rozmyšlenou pánskému jezdcovi** / s. 411

[Úvaha o tom, že být v závodě první není úplně taková výhra; z knihy *Betrachtung* (1913). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

84

Franz Kafka: **Císařské poselství** / s. 412

[Povídka o nekonečném putování a prodírání se císařského posla se zprávou; z knihy *Landarzt* (1919). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

85

Franz Kafka: **Stromy** / s. 412

[Kratičká povídka o zdánlivosti; z knihy *Betrachtung* (1913). Přeložil Karel Projza. Knižně vyšla česky v souboru *Povídky* (Praha, SNKLU 1964).]

86

Gabriel Marcel: **O svobodě** / s. 413–418

[Filosofická úvaha. Kritika soudobé společnosti za to, že se svobodou zachází jako s majetkem; svobodu nezachráníme bez hodnot, které jsou nad námi. Zároveň stanovuje úkolem existencialismu znovuuustavení jednoty ducha a života, které hrozí rozpad ve prospěch idealismu či biologismu. Tento text tvoří závěr přednášky nazvané *Bytí, hodnota, svoboda*, kterou M. přednesl v Bruselu 12. 2. 1945. Přeložil Jan Vladislav.]

87

Jean-Paul Sartre: **Existencialismus je humanismem** / s. 419–433

[Filosofická esej definující základní myšlenky existencialismu a reagující na námitky oponentů. Tento text byl přednesen roku 1945 a vydán, se záznamem debaty, která přednášku následovala, roku 1946. Přeložili Zdeněk Lorenc a Jindřich Chalupecký. Knižně vyšla česky roku 2004 pod názvem *Existencialismus a humanismus* (Praha, Vyšehrad).]

88

Jean-Paul Sartre: **Intimita** / s. 433–450

[Novela o ženě opouštějící svého manžela a utíkající k milenci; jsou zde tematizovány motivy sexu bez lásky a čisté lásky bez sexu; pochází ze souboru *Le Mur* (1939). Přeložil Zdeněk Lorenc. Povídkový soubor *Zed'* vyšel knižně roku 1965 (Praha, SNKLU). Dokončení č. 114.]

89

Albert Camus: **Mýtus o Sisyfovi** / s. 451–453

[Výňatek ze stejnojmenné knihy esejů (1942). Úvaha o Sisyfovi je zobecněna na celé lidstvo, není osudu, který by nebylo možné překonat pohrdáním. Sisyfovi jeho osud patří a my se musíme domnívat, že je šťastný. Přeložil Jaroslav Janík. Knižně vyšel česky jako celek roku 1995 (Praha, Svoboda).]

90

Albert Camus: **Naděje a absurdnost v díle Franze Kafky** / s. 453–459

[Esej o díle Franze Kafky, velkou pozornost věnuje C. především románům *Proces* a *Zámek*, velikost Kafky spatřuje v nalezení pevného bodu, kde se světy logičnosti a absurdity spojují ve své největší nesouměřitelnosti; pochází z knihy *Le Mythe de*

Sisyphé (1942). Přeložil Jaroslav Janík. Knižně vyšel česky jako celek roku 1995 (Praha, Svoboda).]

91

Jindřich Chaloupecký: **Poznámka o Cézannovi** / s. 460–463

[Esej o problematice vztahu tématu a obrazu, respektive míry účasti tématu v obraze; datováno 1943.]

92

Jean Wahl: **O existenci** / s. 464–467

[Filosofická esej snažící se definovat a vymezit pojem existence, v závěru však přiznává, že odpovědi na otázku existence jsou málo uspokojivé a neodpovídají pocitu existence, protože ten žije plně jen tehdy, je-li skryt; pochází z díla *Existence humaine et transcendence* (1944). Přeložil Bedřich Bauman.]

KRONIKA

93

Jindřich Chaloupecký: **Kultura a politika** / s. 468–473

[Článek zamýšlející se ve světle zákroku proti sovětským spisovatelům nad zasahováním politiky, respektive socialismu, do umění a kultury. Je otázkou, zda účel může světit prostředky, aby totiž nakonec zvolená cesta nepoškodila cíl. Knižně vyšel ve výboru *Obhajoba umění* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

94

Ludvík Kundera: **Slovenští nadrealisté** / s. 473–479

[Článek mapující vývoj surrealismu na Slovensku, jeho předchůdce, rozkvět za druhé světové války a současný stav; blíže se věnuje sbírce Rudolfa Fabryho *Já je niekto iný*.]

Ročník 1, číslo 4 (1. června 1947)

95

Jan Opolský: **Chvilé stvoření – V mrtvinách... – V koupeli – Konfirmace – Uprchlík – Můry – Mlýny – Aeronaut** / s. 483–487

[Básně tematizující motivy smrti, umírání a rozkladu; pocházejí ze sbírky *Klekání* (1900), báseň *V mrtvinách...* ze sbírky *Svět smutných* (1899).]

96

Richard Weiner: **Mrtvá ruka – Rudolstadt – Ahasver** / s. 488–497

[Tři básně: v první je lyrický subjekt pohroužen v myšlenkách a vzpomínkách, kolem něj pobíhá jeho mrtvá ruka, děsí ho a ve chvíli, kdy ji praští kladivem, ho začne bolet; datováno 30. 8. 1911, Allach. Druhá je koncipovaná jako dialog dvou gymnazistů, kteří spáchali společnou sebevraždu; datováno 22. 10. 1911, Mnichov. Poslední je o putování věčného žida Ahasvera; datováno 30. 8. 1912. Všechny pocházejí z autorovy pozůstalosti.]

97

Michel Leiris: **Věk dospělosti** / s. 498–503

[Vyprávění složené z popisů svého těla, života, návyků, ale i ze vzpomínek a myšlenek; pochází z knihy *L'Age d'Homme* (1939). Přeložil Jan Vladislav. Knižně vyšla česky jako celek roku 1994 (Praha, Torst).]

98

Georges Ribémont-Dessaignes: **Ecce homo** / s. 504–508

[Tři básně (*Předehra počátků*, *Přítomnost nepřítomnosti*, *Vyznání zrcadlu*) ze sbírky *Ecce homo* (1945). Přeložil Adolf Kroupa.]

99

Georges Bataille: **Přátelství** / s. 509–523

[Text koncipovaný jako volný sled myšlenek, vizí a snů o osamělosti, lásce, extázi a mnohém dalším; datováno září 1939 – březen 1940; pochází z knihy *Le Coupable* (1944). Přeložila Věra Smetanová.]

100

Georges Bataille: **Fragment o pocitu viny** / s. 523–526

[Úvaha o vině a činech. Člověk je vinen, neboť se staví proti přírodě, jediným způsobem jak dosáhnout nevinu je pevně se utvrdit ve zločinu; pochází z knihy *Le Coupable* (1944). Přeložila Věra Smetanová.]

101

Jacques Prévert: **Snídaně – Lenocho – Tím hůř – Praní prádla** / s. 527–532

[Básně o všedních věcech (pití kávy, kouření cigarety, zkoušení u tabule nebo praní prádla), avšak s hořkým koncem; pocházejí ze sbírky *Paroles* (1945), báseň *Tím hůř* z revue *Messages* (1944). Přeložil Adolf Kroupa. Knižně vyšly ve výboru *Jen tak* roku 1958 (Praha, SNKLU).]

102

Ivan Jelínek a Jiří Mucha: **Anglický esej** / s. 533–534

[Předmluva k následujícímu bloku esejí pocházejících z časopisu *New Writing* redigovaného Johnem Lehmannem. Důvodem otištění těchto esejí je snaha osvětlit československým čtenářům, o co byl v Británii za války zájem.]

103

T. S. Eliot: **Hamlet** / s. 535–538

[Esej o kritice děl. Podle E. nelze dílo jako takové vyložit, lze nad ním pouze vynést soud podle stávajícího názoru a ve srovnání s jinou uměleckou tvorbou. E. dále poukazuje na nedokonalosti Shakespearova *Hamleta*, který je výsledkem úsilí několika autorů, kteří vždy poupravili hru svého předchůdce. Síla S. *Hamleta* spočívá v určitém druhu zabarvení. Přeložil Jiří Mucha. Vyšla též ve výboru autorových esejí *O básnictví a básnících* v překladu Martina Hilského (Praha, Odeon 1991).]

104

Edwin Muir: **Laurence Sterne** / s. 539–543

[Esej zabývající se stavbou děl Laurence Sterna, zejména pak jeho nejznámějším – *Tristramem Shandym*. Sílu Sterna vidí M. v čistotě jeho stylu a právě v důmyslné stavbě. Přeložil Jiří Mucha.]

105

Rex Warner: **Používání alegorie** / s. 544–550

[Esej pojednávající o alegorii u Platona, Bunyana, Swifta, Dickense, Dostojevského a Kafky. Zároveň porovnává a uvádí do vzájemného vztahu alegorii a symbol. Odsuzuje rovněž realistickou kritiku. Přeložila Milada Lesná-Krausová.]

106

L. A. G. Strong: **Tři duchové a Štěpán Dedalus** / s. 551–561

[Esej o *Odyseovi* Jamese Joyce a vlivu Shakespeara, Swifta a Blakea na toto dílo. Přeložil Ivan Jelínek.]

107

Henry Reed: **Poezie Edith Sitwellové** / s. 562–574

[Esej rozebírající dílo anglické básnířky, konfrontující ji s T. S. Eliotem a poukazující na vliv Rimbauda na její poezii; obsahuje několik ukázek básní v českém překladu i v originále. Přeložil Ivan Jelínek, verše Jiřina Hauková.]

108

Demetrios Capetanakis: **Poznámky o několika současných spisovatelích** / s. 575–585

[Esej o skupině literátů kolem časopisu *New Writing* publikující ve 30. letech 20. století (Spender, Lewis, Lehmann a další). Chtěli svou tvorbou změnit svět k lepšímu, sami vidí, že selhali, ale odhalili děsivou propast, která dodává lidskému bytí hloubky. Přeložil Jiří Mucha, verše Jiřina Hauková.]

109

John Lehmann: **Virginia Woolfová** / s. 586–592

[Esej o díle anglické spisovatelky, jejím životě a jeho nešťastném konci. Přeložila Milada Lesná-Krausová.]

110

William Plomer: **Úvodem k E. M. Forsterovi** / s. 593–595

[Esej stanovující si cíl vzbudit zájem o tohoto autora, z pěti románů se věnuje blíže dvěma, které P. považuje za nejlepší (*Howards End, A Passage to India*). Dále jsou zde uvedeny některé Forsterovy myšlenky, spisek esejů a příležitostných článků *What I Believe* a pár poznámek o F. jako o člověku. Přeložil Zdeněk Lederer.]

111

Walter Allen: **Romány Grahama Greena** / s. 596–603

[Esej vytýkající a rozebírající jednotlivé znaky Greenova umění, zároveň uvádí rozdíly mezi ranou a pozdější tvorbou a blíže se věnuje románům *The Man Within, Brighton Rock* a *The Power and The Glory*. Přeložil Zdeněk Lederer.]

112

John Lehmann: **Státní umění a skepticismus** / s. 604–610

[Esej vyjadřující autorův názor na společenskou funkci literatury. Je zde kritizován současný stav umění v Rusku, kde vládne konformita a spoutaný tvůrčí duch, L. v tom vidí jen přechodné stadium a věří do budoucna ve více svobody; pochází z roku 1943. Přeložil Zdeněk Lederer.]

113

Stephen Spender: **Literatura a veřejné události** / s. 611–617

[Esej reagující na Muirův článek Přírodní člověk a politický člověk, v němž je odsouzena političnost literatury. S. to však nechápe jako degradaci estetiky, důležité je zrcadlit pravdu a té docílíme syntézou skutečností vnějších a vnitřních lidských problémů. Přeložila Milada Lesná-Krausová.]

114

Jean-Paul Sartre: **Intimita** / s. 618–619

[Chybějící závěr novely z minulého čísla *Listů* (č. 88), kde byl nedopatřením otištěn neúplný. Přeložila Věra Smetanová.]

KRONIKA

115

Jan Vladislav: **Živý** / s. 620–625

[Článek o Rimbaudovi vysvětlující protichůdnost literatury o něm tím, že jeho život a dílo patří k sobě, jsou obrazem zápasu moderního člověka. Právě duchovní dílo R. života je největším dílem, které nám zanechal, byl jedním z prvních bojovníků krize nového člověka.]

116

Karel Bodlák: **Tři knihy poezie** / s. 626–631

[Recenze sbírek Josefa Hory *Proud*, Viléma Závady *Povstání z mrtvých*, Josefa Kainara *Nové mýty*.]

117

Jindřich Chaloupecký: **Pro Alše a proti němu** / s. 631–633

[Článek reagující na obhajobu Miroslava Míčka (*Kytice* č. 6/1947) proti Ch. kritice (*Lidová kultura* č. 3/1947) Míčkovy knihy *Malíř svého lidu*. Ch. se snaží přiblížit své a M. pojetí Alše a důvody, proč se nemůžou shodnout.]

Ročník 2, číslo 1 (14. ledna 1948)

118

Vladimír Holan: **Z lyriky** / s. 3–7

[Básně tematizující motivy času, věčnosti, úpadku, rozkladu, smrti a lásky. Svět Minkowskiho, Očekávání, Milenci, Setkání, Na samé ráno, Když chlapec, Stavby pro věčnost, Úsměvy, I to, Pohled, Takový. Roku 1964 vyšly ve sbírce *Na postupu* (Praha, Československý spisovatel).]

119

Jiří Weil: **Vězeň Chillonský** / s. 7–11

[Povídka koncipovaná jako dialog vypravěče, nafoukaného Američana, Holanďana, jenž byl za války v koncentračním táboře, a švýcarského hodináře. Na lavičce u Chillonského zámku se baví o Byronovi, o svobodě, o koncentračních táborech, o hodinářství, o jódlování, o pití, o Řecích, Angličanech a Němcích. Knižně vyšla pod stejnojmenným názvem roku 1957 (Praha, Československý spisovatel).]

120

Henry Reed: **Antigoné** / s. 12–14

[Báseň koncipovaná jako dialog dvojice, z níž jeden pokládá otázky a druhý hovoří o svých pocitech, o činu Antigonině a o tomto světě. Přeložil Ivan Jelínek.]

121

Jan Grossman: **Kapitoly o Jaroslavu Haškovi** / s. 15–24

[Studie upozorňující na výjimečné postavení *Švejka* v kontextu české literatury a na fakt, že vyběrdá z ideologické přetíženosti literatury. Rozborem Haškova díla dochází k ocenění jeho schopnosti zesměšňovat skutečnost tím, že ji dohání do absurdna. Knižně vyšla ve výboru *Analýzy* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

DÍLA A DNY

122

Petr Den: **Univerzita** / s. 25–28

[Úvaha o poslání univerzity. Místo soustředění se na výchovu odborníků by měla studenty vést k všeobecnému vzdělání, měla by udržovat a předávat kulturu, měla by se starat o potřebu nesmrtelnosti, neměla by nikomu stranit, jen Pravdě. Univerzita přestala být vedoucím činitelem v lidských dějinách, předala své vedení světu novinám, rádiu, filmu. Článek končí výzvou k pozvednutí Pražské univerzity a k zakládání univerzit nových s důrazem na všeobecné vzdělání.]

123

Ladislav Rieger: **Filosofie Henri Lefebvra** / s. 29–37

[Článek shrnující obsah a hlavní myšlenky Lefebvrovy knihy *L'Existencialisme* (1946).]

124

Jindřich Chaloupecký: **Popularizovaná filosofie** / s. 37–40

[Článek reagující na knihu Arnošta Kolmana *Přednášky o základech vědecké filosofie*. Na ukázkách z této publikace Ch. demonstruje škodlivost popularizace,

pokud překročí určité meze. Nelze totiž to, co je ve skutečnosti složité a plné problémů, ukázat jako prosté a jednoduché.]

125

Karel Bodlák: **Poezie Vladimíra Holana** / s. 40–44

[Studie poukazující prostřednictvím sbírky *Rudoarmějci* na proces formálního oproštění Holanova verše, jeho přiblížení se (šíří, tempem, dikcí) próze.]

126

Jan Grossman: **Román tohoto světa** / s. 44–47

[Studie zabývající se v emigraci psanými romány (*Sedmkrát v hlavní úloze* a *Cizinec hledá byt*) Egona Hostovského. G. zde píše také o ideovosti umění, což je pro něj schopnost jasně a s maximální objektivitou změřit celý rozsah a šíři soudobé problematiky. Právě Hostovský podle G. nejpřesněji a nejnaléhavěji vyslovuje naši současnou problematiku. Knižně vyšla ve výboru *Analýzy* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

127

Jan Vladislav: **Cesty do hlubin člověka** / s. 48–53

[Filosofická úvaha o existencialismu. Tato filosofie nezpřesňuje a neprohlubuje obraz dnešního člověka, neboť se spokojuje s naivním psychologismem. Za výjimku považuje V. Alberta Camuse a věnuje mu v článku větší pozornost.]

128

Jindřich Chaloupecký: **Špála** / s. 53–56

[Článek popisující vývoj tohoto malíře a řadící jej do generace, která se obětovala velkému úkolu, dovršila obrozenecké snahy a postavila pevné základy českému výtvarnému umění.]

129

Václav Špála: **Řina** / s. 57

[Reprodukce obrazu z roku 1907.]

130

Václav Špála: **Sázava u Poříčí** / s. 58

[Reprodukce obrazu z roku 1922.]

131

Václav Špála: **Na podzim** / s. 59

[Reprodukce obrazu z roku 1924.]

132

Václav Špála: **Mlýn na Otavě** / s. 60

[Reprodukce obrazu z roku 1929.]

POZNÁMKY

133

Redakce nesouhlasí / s. 61–62

[Článek o charakteru *Listů* a jejich příspěvků. Redakce otiskuje i názory, s nimiž nesouhlasí, neboť je podle ní důležité ukazovat složitost přítomné situace, její

mnohovýznamovost; je velmi potřebné, aby člověk byl schopen vždy nedůvěřovat tomu, v co věří; tématem *Listů* nemá být žádný daný názor na tento svět, ale současný svět sám.]

134

Jindřich Chaloupecký: **Cesta nové architektury** / s. 62–63; podepsáno Ch.
[Článek reagující na názor architekta Bohuslava Fuchse, že by se měla dát přednost rodinným domům před činžovními. Autor oproti tomu vyjmenovává klady panelových domů a zdůrazňuje, že architekt plánuje i způsob lidskéhožití, proto musí počítat i s nepředvídatelným.]

135

[nepodepsáno] **Anonymita poezie** / s. 63
[Zpráva o článku E. E. Kische v *Rudém právu* (14. 9. 1947), v němž je zachyceno vyprávění Petra Bezruče o S. K. Neumannovi.]

136

[nepodepsáno] **Postavení sovětského spisovatele** / s. 63–64
[Článek upozorňující na příspěvek moskevského dopisovatele *Timesů* Ralpha Parkera o současných problémech a úkolech sovětských spisovatelů, který vyšel ve 14. čísle časopisu *Kultúrny život*.]

137

Jindřich Chaloupecký: **Nacisti mezi českými umělci** / s. 64–65
[Zpráva o článku Václava Zykunda (přeloženého do němčiny Vilémem Reichmannem) ve vídeňské revui *Plan*, v němž autor vychvaluje sebe a své přátele ze skupiny Ra, kteří za Protektorátu nepublikovali, a zostuzuje tehdejší přísluhovače, hlavně pak členy Skupiny 42. Ch. to ani nekomentuje, jen připomíná svá dřívější slova, že vystavovat a publikovat (neřkuli dělat jinou než uměleckou činnost) bylo těžší a záslušnější než nedělat nic.]

138

Jindřich Chaloupecký: **Americké romány** / s. 65–66; podepsáno Ch.
[Článek informující o nově přeložených a vydaných románech *Srdce je smutný lovec* od Carson Mac Cullersové, *Lidská komedie* od Williama Saroyana a *Syn svého lidu* od Richarda Wrighta.]

139

c.: **Vančura o umění** / s. 66–67
[Článek informující o fragmentu do té doby neznámého Vančurova náčrtu přednášky o literatuře, který vyšel v 1. čísle časopisu *Slovo a slovesnost*. Zároveň jsou zde otištěny výňatky z V. textu o modernosti, o umění a vědě, o tendenci a o literatuře a skutečnosti.]

140

Nové knihy / s. 68
[Seznam nově vydaných knih: Jan Neruda: *Balady a romance*, J. E. Taylor: *Polární konvoj*, Sinclair Lewis: *Manželství soudce Timberlanea*, Franz Werfel: *Píseň o Bernadettě*, Svetozár Hurban Vajanský: *Sobrané diela, Hospodářství a technika ve dvouletém plánu* (red. L. Štraus a J. Žantovský), *Sociální péče a zdravotnictví ve dvouletém plánu* (red. L. Štraus a J. Žantovský), J. Hronec: *Diferenciální a*

integrální počet, Slovanský sjezd v Bělehradě r. 1946, Darina Lehotská: Dejiny mesta Pezinka, Zdeněk Zizius: Kajakáři a kanoisté, Martin Grečo: Martinská deklarácia, Daniel Rapant: Ilegálna maďarisácia, Praktická příručka slovenského pravopisu a výslovnosti, Dwight D. Eisenhower: O invasi a vítězství, Joseph E. Davies: Poslání do Moskvy, Ivan Herben: T. G. M., malé historky o velkém muži. Některé doprovozeny anotací.]

Ročník 2, číslo 2 (19. února 1948)

141

Jindřich Chalupecký: **Současná filosofie a její čeští kritikové** / s. 69–87

[Článek je reakcí na ostře kritické hlasy proti třetímu číslu *Listů*, které bylo věnováno existencialismu. Jedná se především o Vladimíra Tardyho a Arnošta Kolmana, k jehož článku Dvě tendence v kontinentální filosofii (Tvorba, 14. 5. 1947) přidává Ch. několik poznámek. Ch. především vadí zjednodušené a nepřesné dělení na optimismus a pesimismus, na dobrý Východ a špatný Západ; zároveň stanovuje úkoly marxistické kritiky, kterými jsou především poznání krize a následné vyvedení lidstva z ní.]

142

Miloš Macourek: **Bankrot** / s. 87–90

[Básně tematizující všední život; V městské věznici, Výlet, Průvod na konci města, Mlha, Brusíč. Básně V městské věznici (pod názvem V městském vězení), Výlet a Průvod na konci města (pod názvem Dlaždiči) vyšly ve sbírce *Člověk by nevěřil svým očím* (Praha, Československý spisovatel 1958).]

143

Milada Součková: **Tři americké povídky** / s. 90–97

[Povídky o společnosti zaznamenávající projevy radiových stanic a jejím zaměstnanci alkoholiku Jimovi (Zvukový záznam), o návštěvě páru, kterému zemřela bohatá příbuzná (Mrs. Gobseck) a o lidech, kteří v závěti odkázali peníze těm, kdo přijdou na jejich pohřeb (Domov smrti). Všechny vyšly v 9. svazku (*Krátká povídka*) Díla Milady Součkové (Praha, Prostor 2003).]

144

Robert Penn Warren: **Svítání pro naději** / s. 97–98

[Báseň psaná volným veršem s rozvinutou metaforikou a alogičností; pochází z výboru *Selected poems* (1944). Přeložila Reli Bernkopfová.]

DÍLA A DNY

145

Jan Vladislav: **Poezie a politika** / s. 99–100 a 103–105

[Esej věnující se otázkám postavení umělce a umění, funkce umělce a umění, jejich smyslu, možností, práv a povinností; tlumočí hlavní teze Lukácsovy stati Poezie strany, kterou však V. zná jen z francouzského referátu Anne Forestierové v časopise *Critique* č. 8–9. Lukács podle V. učinil významný krok k poznání a pochopení skutečnosti; básnickovým úkolem je pravda, nelze na něm žádat programový optimismus.]

146

František Janoušek: **Večerní máj** / s. 101

[Reprodukce obrazu z roku 1936.]

147

František Janoušek: **Španělské zdi** / s. 102

[Reprodukce obrazu z roku 1938.]

148

Ladislav Rieger: **Filosofie Henri Lefebvra (II)** / s. 105–111

[Článek shrnující obsah a hlavní myšlenky Lefebvroy knihy *Critique de la Vie Quotidienne* (1947, *Kritika každodenního života*). V závěru přidává R. svou kritiku Lefebvroy kritiky.]

149

Jan Grossman: **Virtuozita nové lyriky** / s. 111–115

[Kritika sbírek Františka Hrubína *Nesmírný krásný život* a Ivana Blatného *Hledání přítomného času*. U obou vyzdvihuje silné stránky jejich poetiky, ale zároveň upozorňuje na nebezpečí vytvoření nové manýry, šablony a konvence. Věnuje se krátce i Skupině 42, jejíž lyriku považuje G. za silnou proto, že obsahuje nejvíce života. Knižně vyšla ve výboru *Analýzy* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

150

Jan Kopecký: **K diskusi o českém dramatu** / s. 115–118 a 121–123

[Článek popisující žalostný dobový stav původního českého dramatu, nabádá k většímu zájmu o něj ze strany divadelníků, autorů i kritiků.]

151

František Janoušek: **Obraz** / s. 119

[Reprodukce obrazu z roku 1940.]

152

Václav Bartovský: **Muž u okna** / s. 120

[Reprodukce obrazu z roku 1946.]

153

Jindřich Chaloupecký: **Malíř smrti a života** / s. 124–127

[Článek o výstavě v Mánesu (12/1947) a vývoji tvorby Františka Janouška; zároveň se věnuje rozdílům mezi realismem a surrealismem ve výtvarném umění.]

POZNÁMKY

154

Jiřina Hauková: **Cestou do Anglie** / s. 127–129

[Zpráva o setkání s T. S. Eliotem, Herbertem Readem, Leslie Daikenem, Marií Setonovou, Georgem Reaveyem a Kathleen Raineovou; současně doslovně tlumočí některé myšlenky těchto autorů.]

155

Jan Grossman: **Intelektuál v rozpácích** / s. 130–131

[Článek reagující na vyhýbavou odpověď Václava Volavky na debatním večeru o fašismu v umění na otázku srovnání západní a východní kultury. G. odsuzuje vyhýbavý a zbabělý postoj levicových intelektuálů a zdůrazňuje potřebu kritiky a věcného a nezaujatého zájmu o současné problémy.]

156

Jindřich Chaloupecký: **A co básník** / s. 131–132; podepsáno J. Ch.

[Článek shrnuje hlavní myšlenky Halasovy skladby a podivuje se nad tím, že v době polemik o úkolech umělce v dnešní společnosti nebere toto svědectví nikdo v potaz. Knižně vyšel ve výboru *Obhajoba umění* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

157

Jan Vladislav: **A déle prodlévat mne nenapadlo** / s. 132–133

[Kritika knihy E. F. Buriana *Jeden ze všech*, vydávající se za román ve verších; V. toto dílo ostře odsuzuje a označuje jej za jeden z nejstrašlivějších chvalo zpěvů na vlastní Já.]

158

Jindřich Chalupecký: **Aktuálnost impresionismu** / s. 133–134; podepsáno J. Ch.

[Článek pojednávající o malbách Václava Bartovského a Cézanna; zároveň vyjadřuje požadavek, aby obraz byl poznáním, objevem, uchopením živého, žitého světa (jako to kdysi udělal impresionismus).]

159

Josef Nesvadba: **Česká poezie jde do světa** / s. 134–136

[Článek o antologii z české poezie od Paula Sivera, o publikaci *Moderní česká poezie* od Ewalda Oserse a J. K. Montgomeryho a o překladu Halasových *Starých žen* od Karla Offera; upozorňuje rovněž na problémy spojené s překladem z češtiny do angličtiny (i naopak) a na absenci adekvátního díla o anglické poezii v českém jazyce.]

160

L. O.: **Theerova cena** / s. 136

[Zpráva o udílení cen z fondu Otakara Theera, mezi oceněnými byli Miloš Macourek, Ivan Andrenik, Jarmila Otradovicová a Jaroslav Viták.]

Ročník 3, číslo 1 (21. října 1948)

161

Egon Hostovský: **Poslání (I)** / s. 3–12

[Povídka o člověku toužícím zúčastnit se odboje; když se konečně dočká svěřeného úkolu, je zprvu zklamán jeho nenáročností, ale poté je šťasten, neboť cítí, že má zde na světě své poslání. Vyprávění je prolínáno vzpomínkami z dětství, přeludy a dialogy s ostatními postavami. V následujícím čísle mělo vyjít pokračování. Celá povídka vyšla v souboru *Osamělí buřiči* roku 1948 (Praha, Lidové noviny).]

162

Jiří Kolář: **Svěddek** / s. 12–15

[Tři básně nadepsané vždy dnem svého vzniku (červenec a srpen 1948); o životě a lidech v dnešní době. Báseň nadepsaná 7. července vyšla ve sbírce *Prométheova játra* (Praha, Československý spisovatel 1990 a Toronto, 68 Publishers 1985).]

163

Jindřich Chaloupecký: **Nové úkoly** / s. 16–26

[Úvaha o poslání umělce a umění; nemůže sloužit politickým úkolům, protože jeho posláním je být pravdivým; dopředu plánovaná díla by vedla k degeneraci umění, k pouhému opakování již hotového. Knižně vyšla ve výboru *Obhajoba umění* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

164

Rex Warner: **O svobodě projevu** / s. 26–34

[Esej o postavení a úkolech literatury v dnešní době. Současnou situaci vztahuje W. na období antiky, kdy se lid měl dobře, ale stát zasahoval do záležitostí jedinců. Spisovatel je však věrný něčemu, co je širší a hlubší než jakýkoli stát, politickým úkolem literatury je ukázat lidem, jak žijí, co znamenají jejich slova a způsoby, podržet tradice minulosti, propátrat budoucnost, kritizovat, tvořit a odhalovat. K tomu je zapotřebí svoboda, stát musí být zároveň výkonný i sebekritický. Datováno 1945; přeložil Jan Tumlíř.]

DÍLA A DNY

165

Jan Vladislav: **Tři knihy mladé prózy aneb Kudy a kam** / s. 34–37

[Recenze knih Ludvíka Kundery *Na pospas aneb Přísloví pro kočku*, Františka Listopada *Boj o Venezuelu* a Zdeňka Lorence *Kardinálská vesnice*. V. nachází společný rys těchto románů, jímž je vůle k nalezení východiska; přesto tyto knihy podle V. krokem vpřed nejsou a jejich přínos tkví v tom, že v dnešní době hledání cest nám ukázaly, kudy cesta nevede.]

166

Jan Grossman: **Nová česká lyrika** / s. 37–45

[Esej o dosavadní tvorbě Jiřího Koláře (od počátků po *Dny v roce*) a rozbor Pilařovy sbírky *Sníh* a Hančových *Událostí*. Knižně vyšla ve výboru *Analýzy* (Praha, Československý spisovatel 1991, sam. 1988).]

167

Jan Tumlíř: **Rex Warner a Kafka** / s. 45–47

[Článek věnující se W. románům a poukazující na to, že jejich podobnosti s Kafkou jsou jen povrchové a mělké.]

POZNÁMKY

168

Jiří Weil: **Goebbelsovy paměti** / s. 47–48

[Článek o vydání G. pamětí, které podle W. kvůli obsahujícím chybám ztrácejí cenu historickou, ale mají cenu psychologickou; následuje popis G. osobnosti.]

169

R.: **Třetí ročník Listů** / s. 48

[Vysvětlení rychlého konce předchozího ročníku, nastínění plánu pro další ročník a výzva čtenářům, aby *Listům* pomohli jejich předplacením a šířením mezi své přátele.]

AUTORSKÝ REJSTŘÍK

Aiken Conrad	57
Allen Walter	111
Aragon Louis	34
Babler Otto František	25
Bartovský Václav	152
Bataille Georges	99, 100
Baumann Bedřich	75, 92
Bernkopfová Reli	144
Bieblová Marie	52
Blatný Ivan	53
Bodlák Karel	30, 68, 116, 125
Breton André	52
c.	139
Camus Albert	89, 90
Capetanakis Demetrios	108
Crapsay Adelaide	64
Den Petr	2, 122
Desnos Robert	55
Eliot T. S.	56, 103
Eluard Paul	33
Fargue Léon-Paul	54
Filla Emil	23
Frost Frances	27
Govoni Corrado	25
Grossman Jan	28, 67, 121, 126, 149, 155, 166
Hanč Jan	59
Hauková Jiřina	26, 27, 56, 57, 62, 63, 64, 107, 108, 154
Heidegger Martin	75
Holan Vladimír	22, 118
Holzknicht Václav	31
Hostovský Egon	21, 161
Hudeček František	13–20
Chalupecký Jindřich ...	1, 29, 66, 69, 75, 76, 87, 91, 93, 117, 124, 128, 134, 137, 138, 141, 153, 156, 158, 163
Jakobson Roman	3
Janík Jaroslav	65, 89, 90
Janoušek František	5–12, 146, 147, 151
Jaspers Karl	76
Jelínek Ivan	102, 106, 107, 120
K. G.	61
Kafka Franz	77–85
Kolář Jiří	51, 162
Kopecký Jan	150
Kroupa Adolf	33, 54, 55, 98, 101
Kundera Ludvík	94
L. O.	160
Lederer Zdeněk	110, 111, 112
Lehmann John	109, 112
Leiris Michel	97

Lesná-Krausová Milada	105, 109, 113
Lorenc Zdeněk	87, 88
Macourek Miloš	142
Machonin Sergej	74
Marcel Gabriel	86
Mc Carthy S. Russell	26
Miller Henry	60, 61
Milosz O. W.	65
Mucha Jiří	24, 102, 103, 104, 108
Muir Edwin	104
Navrátil Jiří	76
Navrátil Václav	72
nepodepsáno	135, 136, 140
Nesvadba Josef	159
Nin Anais	63
Opolský Jan	95
Patočka Jan	73
Pelouch Josef	60
Plomer William	110
Prévert Jacques	101
Projza Karel	77–85
Redakce	70, 133, 169
Reed Henry	107, 120
Ribémont-Dessaignes Georges	98
Rieger Ladislav	71, 123, 148
Saroyan William	58
Sartre Jean-Paul	87, 88, 114
Sever Jiří	41–50
Smetanová Věra	34, 99, 100, 114
Součková Milada	4, 58, 143
Spender Stephen	113
Strong L. A. G.	106
Šestov Lev	74
Špála Václav	129–132
Štyrský Jindřich	35–40
Tumlíř Jan	164, 167
Vladislav Jan	86, 97, 115, 127, 145, 157, 165
Wahl Jean	92
Warner Rex	105, 164
Warren Robert Penn	144
Weil Jiří	119, 168
Weiner Richard	96
Weiss Jiří	32

PŘEDMĚTOVÝ REJSTŘÍK

Aleš Mikoláš	117
Bartovský Václav	158
Bednář Kamil	68
Bezruč Petr	135

Blake William	106
Blatný Ivan	68, 149
Bunyan John	105
Burian Emil František	29, 157
Camus Albert	127
Cézanne Paul	91, 158
Čep Jan	66
Daiken Leslie	154
Dickens Charles	105
Dostojevskij Fjodor Michajlovič	105
Durych Jaroslav	66
Eliot T. S.	107, 154
Fabry Rudolf	94
Fikar Ladislav	68
Forestierová Anne	145
Forster Edward Morgan	110
Fuchs Bohuslav	134
Goebbels Josef	168
Greene Graham	111
Halas František	30, 156
Hanč Jan	166
Hašek Jaroslav	121
Heidegger Martin	71
Holan Vladimír	30, 125
Hora Josef	30, 116
Hostovský Egon	67, 126
Hrubín František	30, 149
Janoušek František	153
Jaspers Karl	71
Joyce James	106
Kafka Franz	90, 105, 167
Kainar Josef	116
Kierkegaard Søren	71
Kisch Egon Erwin	135
Kolář Jiří	68, 166
Kolman Arnošt	124, 141
Kostohryz Josef	66
Kryštofek Oldřich	68
Kříčka Petr	30
Kundera Ludvík	165
Lefebvre Henri	123, 148
Lehmann John	108
Lewis Cecil Day	108
Listopad František	68, 165
Lorenc Zdeněk	165
Lukács György	145
Mac Cullersová Carson	138
Míčko Miroslav	117
Montgomery J. K.	159
Muir Edwin	113
Neumann S. K.	135

Nezval Vítězslav	30
Obrtel Vít	68
Offer Karel	159
Osers Ewald	159
Parker Ralph	136
Picasso Pablo	69
Pilař Jan	166
Platon	105
Raineová Kathleen	154
Read Herbert	154
Reavey George	154
Reichmann Vilém	137
Renč Václav	66
Rimbaud Arthur	107, 115
Saroyan William	138
Sartre Jean-Paul	73
Sedloň Michal	68
Seifert Jaroslav	30
Selver Paul	159
Setonová Marie	154
Shakespeare William	103, 106
Sitwellová Edith	107
Spender Stephen	108
Sterne Laurence	104
Swift Jonathan	105, 106
Školaudy Vlastimil	68
Špála Václav	128
Šrámek Fráňa	30
Tardy Vladimír	141
Teige Karel	29
Tomeš Jan	68
Vančura Vladislav	139
Vokolek Vladimír	68
Volavka Václav	155
Warner Rex	167
Woolfová Virginia	109
Wright Richard	138
Zahradníček Jan	66
Závada Vilém	116
Zykmund Václav	137